

BİLGİ KARTI 1

GÜVENLİ İNŞAAT

ÇALIŞAN REFAHI

TEMEL HUSUSLAR

Nedir?

Çalışanların fiziksel, zihinsel ve psikososyal ihtiyaçlarının desteklenmesi; iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi, iş performansının korunması ve çalışan bağlılığının güçlendirilmesi açısından kritik öneme sahiptir. Bu çerçevede çalışan refahı; sağlıklı ve sürdürülebilir bir çalışma ortamının temel yapı taşlarından olup güvenli çalışma koşulları, sağlık hizmetlerine erişim ve destekleyici bir çalışma ortamının oluşturulmasını içeren bütüncül bir yaklaşımın parçasıdır.

Çalışanların yaşam ihtiyaçlarının insan onuruna yakışır, güvenli, hijyenik, erişilebilir ve düzenli koşullarda karşılanmasını ifade eden çalışan refahı; çalışanların yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda zihinsel ve sosyal iyilik hâllerinin korunmasını ve geliştirilmesini de kapsamaktadır.

Sağlık ve temel ihtiyaçları karşılamak üzere sağlanan **tuvalet**, **yıkanma**, **soyunma**, **beslenme**, **dinlenme** ve **barınma** alanları gibi ortak kullanım tesisleri (sosyal tesisler) çalışan refahının sağlanması adına en temel alanlardır.

İş yerlerindeki tüm bu alanların çalışanların fiziksel, zihinsel ve sosyal iyilik hâlini destekleyecek şekilde planlanması, inşa edilmesi ve işletilmesi elzemdir.

Yasal düzenleme

İnşaat iş yerlerinde İSG kapsamında çalışan refahına ilişkin alanlara yönelik düzenlemeler, **Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği** Ek-4, A) Yapı alanındaki çalışma yerleri için genel asgari şartlar bölümünde yer almaktadır. Bu bölümde; tuvaletler, duşlar, lavabolar, soyunma alanları ile dinlenme ve barınma yerlerine ilişkin gerekliliklere dair esaslar belirtilmektedir.

1 İhtiyaçlara göre planlanmalı

Refah olanakları; işin niteliği, çalışma şekli ve koşulları ile çalışan sayısı ve çalışanların özellikleri (cinsiyet dağılımı, özel politika gerektiren gruplar vb.) dikkate alınarak en baştan planlanmalıdır.

İş yerleri için bazı temel olanaklar vazgeçilmez olmakla birlikte, sunulacak bu imkânların kapsamı yapılan risk değerlendirmesine göre belirlenmelidir. Etkili çalışan refahı, çalışan ihtiyaçlarının önceden belirlenmesi ve sistemli şekilde ele alınmasıyla mümkündür.

2 Erişilebilir ve insan onuruna uygun olmalı

Refah olanakları, çalışanların insan onuruna yakışır koşullarda çalışmasını ve yaşamını sürdürmesini destekleyecek nitelikte olmalıdır.

Eşitlik, kapsayıcılık, mahremiyet ve erişilebilirlik ilkeleri esas alınmalı; refah alanları tüm çalışanların güvenli şekilde kullanabileceği ve ihtiyaç duyması halinde erişilebileceği şekilde düzenlenmelidir.

3 Sürekli kullanılabilir durumda olmalı

Refah alanlarının sağlanması tek başına yeterli değildir; bu alanların düzenli olarak temizliğinin yapılması, bakım ve denetimle her zaman işlevsel ve hijyenik durumda tutulmaları sağlanmalıdır. Süreklilik, çalışan refahının fiilen sağlandığının önemli göstergelerinden biridir.